

S m a a s t y k k e r .

XIX.

Et bidrag til Søren Lintrups ungdomshistorie.

Ved cand. theol. *Hans Olrik.*

I begyndelsen af d. 18de årh. indtager professor og konfessionarius Søren Lintrup († 1731) en meget fremragende stilling mellem de lærde. Pontoppidan, der studerede under ham, kalder ham »Academiets daværende største Lys«¹⁾, og selv den bidske Riegels, der ellers ikke er blid mod datidens professorer i det hele og værst mod theologerne, omtaler ham med den største velvilje og ros²⁾. Dybtgående og mangesidig lærdom, videnskabelig sans, handlekraft, oprigtighed og fromhed på gammeldags orthodox vis er vel de væsenligste træk i Lintrups personlighed. Man bliver derfor noget forbavset ved at finde, at han i sine studenterdage har omtalt sine overordnede på en så hensynsløs og nedsættende måde, at det på et hængende hår havde ført til, at han for stedse var bleven relegeret fra universitetet. Det er meget

¹⁾ J. Møller: Tidsskr. f. kirke og theologi IV 69.

²⁾ Udkast til Fjerde Friderichs Hist. I 234 f. II 350 f.

muligt, at hans fremragende dygtighed og klare forstand har bragt ham til at overse universitetslærerne og kommunitetsprovsten, noget som dog efter den tids akademiske forhold måtte være en stor brøde. Men når han giver sin ringeagt luft i så uærbødige udtryk og bagefter må undskylde sig med ikke at have været ædru, da viser han sig at have være smittet af det daværende studenterlivs værste skyggeside, råheden. Det gælder for øvrigt også om nogle andre af kirkens betydelige mænd i det 18de årh. Således har Erik Pontoppidan været med til at slå ruder ud på universitetet for at forstyrre russernes stilskriven¹⁾, og om Lintrups efterfølger som konfessionarius, Johan Frauen, siger en samtidig: »Han bør ey erindres just for sine Studia; thi i hans første Studenteraar var han mere Martis end Minervæ alumnus: baade de Danske og Tydske Burser frøgtede for ham«²⁾.

Søren Lintrups sag findes i slutningen af Konsistoriums retsprotokol 1673—91:

23. Maj 1691.

Magnificus Rector hafde citered Søfren Lintrup til vidner at paahøre, item til vidnisbiurd at aflegge Søfren Glud, Bagge Castanæus, Maturinus Castanæus, Lodvig Hiort, David Fog og Jens Ring³⁾. Søfren Lintrup mødte og paa-hørte efterfølgende vidner. Først fremkom Bagge Castanæus og efter gjorde æd, vant, at hand hafde hørt at hand hafver kaldet Caspar Bartholin, M. Jens Bircherod og M. Johannes Bircherod⁴⁾ Bier-Eseler; om hand hafde ilige-

¹⁾ Konsist. retsprotokol 29. Juli, 25 Sept. og 16. Okt. 1717.

²⁾ Danske saml. IV 87 f.

³⁾ Af disse 6 studenter var brødrene Castanæus (Castensen) og Hjort blandt de første alumner på Borchs kollegium, Fog blev alumnus 11. Febr. 1692.

⁴⁾ Casp. Bartholin d. y., berømt professor og dr. med. †1738. Jens Jakobsen Bircherod, den gang adjunctus fac. theol., †1708 som biskop i Ålborg. Hans Jensen Bircherod, den gang professor i logik og metafysik, †1720 som prof. i historie og geografi.

maade kaldet D. Rasmus Bartholin¹⁾ viste hand icke, og sig det ey kunde erindre. Om D. Wandalino²⁾ hafde hand sagt, at om hand hafde været hans ligemand udi sidste Disputats, da skulle hand vel hafve lært ham noget andet; hand hafver vel sagt adskilligt andet, saasom at M. Jens Jac. Bircherod hafver pædantiseret, om M. Søren Glud³⁾ hafver hand og sagt at hand er et Bier-Esel, og at hand skulle skelle sin hals inden hand kunde disputere igien. Dette om Bier Eselet hafver hand sagt udi hans forrige logement, men det om Wandalino hafver hand sagt udi D. Masii⁴⁾ huus. Videre kunde hand icke erindre.

Søren Glud fremkom og efter aflagde æd, vant, at hand hafde hørt Lintrup sige om M. Jens Jac. Bircherod, at hand icke forstod self det Collegium som hand holt, da hand laa hos oeconomen, saaog om C. Bartholin, at hand icke gjorde ret imod ham at hand icke fick sit sted udi Baccalauri-graden, og sagde om Decani Disputatzer at det var pædanteri; videre viste hand icke.

Ludvig Hiort fremkom og efter aflagde æd, vant, at af den liden omgiengelse hand hafde haft med Lintrup da kunde hand icke sige andet, end Lintrup jo hafde præsumeret sig at censurere ofver hans ofvermænd, som ham icke anstod, nemlig Nobiliss. Professores, at igiennemgaa en stor deel enhver i sær, blant hvilke ord er meldet: at D. Lassenius inclinerede til mores Comicos⁵⁾, D. Wandel kastede med sin næse, D. Casper skref det samme en gang som en anden; videre viste hand icke uden, at der var nogle af dem, som tog gierne til sig, og nefnede D. Wandel, M. Søren, om M. Jens kunde hand erindre til visse.

¹⁾ Den berømte mathematiker og fysiker, prof. med. R. B. † 1698.

²⁾ Hans Vandal, prof. og dr. theol. † 1710.

³⁾ Den gang kommunitetsprovst og prof. mathemat. infer., blev samme år 1691 sognepræst i Bergen, † 1696.

⁴⁾ Hect. Gotfr. Masius, hofpræst, prof. & dr. theol. † 1709.

⁵⁾ Præst ved Petri kirke, prof. & dr. theol., en Pommeraner, † 1692. L. skal virkelig have haft et søgt og kunstlet væsen.

Castanæus Maturinus fremkom og eiter aflagde æd, vant, at det var vist noch hand hafde hørt Lintrup tale noget durt om Professoribus, mens endelig kunde icke erindre ordene, og hand hafde talt om Bircherodii Collegio; videre kunde hand icke erindre.

David Fog fremkom og efter aflagde æd, vant, at hand icke hafde hørt, hand hafde skiendød paa nogen uden paa M. Jens Jac. Bircherod, og sagde at Lintrup hafde sagt, at udi den Disputation Bircherod hafde holt respondente Laurent. Fog, stod han sig icke som hand burte, og meeningen var, at det var ickun pædanteri. Videre viste hand icke. Janus Ring fremkom og efter aflagde æd, vant, at hand inted viste, men gierne ville svare til spørgsmaal.

Lintrup begierede Copie af hvis som passeret var til at svare, til i dag otte dage, hvilcket blef bevilget, og imidlertid at hand suspenderis fra alle de beneficiis hand niuder in Academia og Communitate Regia.

30. Maj 1691:

Lintrup fremkom og anlangende de poster som vidnerne vant om ham forleden Consistorii-Dag sagde, at hand icke vil sig kunde erindre at hand saadant hafde sagt studio, men om saadant var passeret, da at det maa være udi druckenskab skeed, begierede derfor naaden og icke retten; Sagen blev opsatt til videre, og imidlertid at blifve suspenderet fra hans beneficiis in Academia.

20. Juni 1691: Udi dend sag anlangende Søren Lintrup blef saaledis afsagt,

Eftersom saa vel med widnisbyrder som og Søren Lintrups egen vedstaaelse bevisis at Søren Lintrup sig med calumniis og skammelige Løgne paa naagle af Professoribus som hans Magistratu hafuer saa grofuelig forseet, da j huor vel hand der med perpetuam relegationem cum infamia hafde meriteret, saa er det dog, for naagle af de Professorum intercessions skyld som self af hannem er blefuen læderit, saaledis modereret at hand bør relegeris i 3 aar

og excluderis fra de beneficiis hand ellers kunde nyde in Academia.

Denne dom kom imidlertid ikke til udførelse. I Acta Consistorii læses der nemlig for 4. Juli 1691: »Søren Lintrup blef, for magnifici Rectoris intercessions skyld eftergifved poena relegationis, dog at hand pro arbitrio Rectoris skal incarcereris.« Men da Lintrup havde afsonet sin brøde i universitetsfængslet, var han ikke længer ilde sét af professorerne. Den 11. Febr. 1693 blev han således alumnus på Borchs kollegium, og hans dygtighed bragte hans forseelse i glemmebogen.
